

Пам'ятка депутату Луцької міської ради “Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів депутатів місцевих рад”

Єдиним центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, що забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику є Національне агентство з питань запобігання корупції.

Так, до повноважень Національного агентства серед іншого належить надання роз'яснень, методичної та консультаційної допомоги з питань застосування актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Згідно з частиною п'ятою статті 24 цього Закону Національне агентство надає роз'яснення на письмові звернення вказаних вище осіб для одержання консультації у разі наявності в таких осіб сумнівів щодо можливості одержання ними подарунка.

Згідно з частиною п'ятою статті 28 Закону Національне агентство надає підтвердження про відсутність конфлікту інтересів на звернення вказаних вище осіб, які мають сумніви щодо наявності в них конфлікту інтересів та мають право звернутися за роз'ясненнями.

Відповідно до статті 49 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” депутат зобов'язаний брати участь у роботі сесій ради, засідань постійної та інших комісій ради, до складу яких його обрано. Депутат має право ухвалювати голосу з усіх питань, які розглядаються на сесіях ради, а також на засіданнях постійної та інших комісій ради, до складу яких його обрано.

Разом з тим депутати місцевих рад є суб'єктами, на яких поширюється дія Закону України “Про запобігання корупції”, в тому числі щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів.

Відповідно до частини першої статті 35-1 Закону України “Про запобігання корупції” правила врегулювання конфлікту інтересів в діяльності депутатів місцевих рад визначаються законами, які регулюють статус відповідних осіб та засади організації відповідних органів. Щодо вказаних осіб, таким Законом є Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні”.

Для формування чіткого розуміння змісту інституту запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, насамперед, потрібно з'ясувати сутність самого терміну – конфлікт інтересів. Закон України “Про запобігання корупції” виділяє два типи конфлікту інтересів – потенційний та реальний.

Потенційний конфлікт інтересів - наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття ним рішень або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Реальний конфлікт інтересів - суперечність між приватним інтересом особи та її представницькими повноваженнями, що впливає на об'єктивність

або неупередженість прийняття рішень або на вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Отже, конфлікт інтересів – це ситуація, при якій депутат, виконуючи свої обов'язки, має приватний інтерес (особисту зацікавленість), який хоча і не обов'язково призводить до прийняття неправомірного рішення або вчинення неправомірного діяння, але здатний до цього призвести.

Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Саме наявність чи відсутність у особи приватного інтересу до вирішення певного питання у більшості випадків буде індикатором, що свідчитиме про конфлікт інтересів у особи.

Сам факт існування потенційного або реального конфлікту інтересів - це не правопорушення, а ось неповідомлення депутатом про наявність реального конфлікту інтересів при виконанні своїх посадових обов'язків, або вчинення дій чи прийняття рішень в умовах реального конфлікту інтересів — правопорушення.

Для прикладу деякі випадки виникнення конфлікту інтересу у діяльності депутата місцевої ради:

1) голосування за надання матеріальних благ фізичним чи юридичним особам за наявності щодо них приватного інтересу (виділення земельних ділянок, передача в оренду комунального майна тощо);

2) голосування щодо призначення на посаду близьких осіб;

3) голосування за виділення коштів, надання пільг чи преференцій юридичним особам при наявності щодо них приватного інтересу (в тому числі комунальним підприємствам, якщо депутат є керівником чи працівником цього підприємства);

4) голосування за умови праці щодо себе та близьких осіб;

5) участь депутатів, їх близьких осіб та пов'язаних юридичних осіб у процедурах державних закупівель, що здійснюються органами місцевого самоврядування.

Статтею 59-1 Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” передбачено, що депутат публічно повідомляє про конфлікт інтересів, який виник під час участі у засіданні ради, іншого колегіального органу (комісії, комітету, колегії тощо), відповідному колегіальному органу та не бере участі у розгляді, підготовці та прийнятті рішень відповідним колегіальним органом.

Якщо неучасть депутата у прийнятті рішення призведе до втрати повноважності відповідної ради, іншого колегіального органу, депутат, у якого наявний конфлікт інтересів, бере участь у прийнятті радою, іншим колегіальним органом рішення, за умови публічного самостійного повідомлення про конфлікт інтересів під час засідання цього колегіального органу.

Інформація про повідомлення депутата про конфлікт інтересів обов'язково вноситься до протоколу засідання ради, іншого колегіального органу.

Здійснення контролю за дотриманням депутатами вимог статті 59-1 цього Закону, надання їм консультацій та роз'яснень щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, поводження з майном, що може бути неправомірною вигодою та подарунками, покладається на постійну комісію міської ради з питань дотримання прав людини, законності, боротьби зі злочинністю та корупцією, депутатської діяльності, етики та регламенту.

За порушення встановлених Законом України “Про запобігання корупції” вимог, заборон та обмежень депутати місцевих рад притягаються до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

Згідно з пунктом 7 частини першої статті 5 Закону України “Про статус депутатів місцевих рад” повноваження депутата місцевої ради припиняються достроково, у разі набрання законної сили обвинувальним вироком суду, за яким його засуджено до позбавлення волі, або набрання законної сили рішенням суду, яким його притягнуто до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією, та застосовано покарання або накладено стягнення у виді позбавлення права займати посади або займатися діяльністю, що пов'язані з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування.

Нормативно-правові акти, рішення, видані (прийняті) з порушенням вимог Закону України “Про запобігання корупції” підлягають скасуванню органом або посадовою особою, уповноваженою на прийняття чи скасування відповідних актів, рішень, або можуть бути визнані незаконними в судовому порядку за заявою заінтересованої фізичної особи, об'єднання громадян, юридичної особи, прокурора, органу державної влади, зокрема Національного агентства, органу місцевого самоврядування (частина перша статті 67 цього Закону).

Питання конфлікту інтересів – етична норма поведінки, коли депутати свідомі того, що неетично голосувати за надання земельних ділянок своїм родичам, надавати преференції своїм фірмам, вигравати тендери у своєї ради.

Отже, якщо депутат буде ставити відданість моральним принципам і громаді вище відданості окремим особам, партіям чи власним інтересам, він уникне ризику бути запідозреним у вчиненні протиправних корупційних дій.